

»Ti se odločaš!«

Jordan B. Peterson v Ljubljani
Kanadski psiholog je poslušalce pozval, da se spoprimejo s svetom kljub trpljenju in naredijo nekaj dobrega

Kdor je šel včeraj mimo Gospodarskega razstavišča, bi lahko pomislil, da se zbirajo študenti ali pa ljubitelji kake moške prostčasne dejavnosti. Med skoraj dvatisočglavo množico so namreč prevladovali mlajši moški in čakali na univerzitetnega profesorja psihologije, ki o življenju ne govori kot o sreči ali užitku ali celo zabavi, ampak ravno nasprotno, življenje je trpljenje, treba pa je najti smisel.

TANJA JAKLIČ

Fotografije **JURE ERŽEN**

Jordan B. Peterson je klinični psiholog, predavatelj na univerzi v Torontu, slavo je dosegel s predavanji na youtube, kjer je pridobil večdesetmilijonsko občinstvo. Ko je na začetku leta izšla njegova druga knjiga *12 pravil za življenje: protistrup za kaos*, je postal mednarodni zvezdnik. Tudi pri nas. Ta čas je na evropski turneji, s prihodom v Ljubljano pa je prvič pripotoval v državo, ki je bila nekoč za železno zaveso, kakor je uvodoma dejal. Tega dejstva se je zavedel dopoldne, ko so ga gostitelji, založba Družina, ki je izdala njegovo knjigo, popeljali po raznih betonskih trgih.

Peterson je poslušalcem pripovedoval, o čem je razmišljal v zadnjih letih. Razmišljal je o totalitarnih sistemih, levih in desnih, znotraj njih pa predvsem o vzrokih, zakaj so ljudje pripravljene narediti najbolj okrutne reči. Veliko se je skliceval na Solženici-na, ki ga navdihuje.

Sprejeti odgovornost

Resnica, ki je ne moremo zanikati, je po Petersonu bolečina. Tudi vse velike verske tradicije so trpljenje postavile kot temeljno resnico, je povedal, zato je to zanj iztočnica, ki opredeljuje svet. Obstajata dve stvarnosti: trpljenje in zlo. A kaj po njegovem odrešuje? Kombinacija poguma in resnice. Ta je ponavljanje stare verske ideje, da ljudje delujemo kot moralna bitja. Vstaneš in se spopadeš s stvarnostjo, ki te obkroža. Veš, da te čakajo težke odločitve, lahko ubereš bližnjico ali težjo

pot in se odločiš. Vse počnemo na podlagi moralnih odločitev. Možno je, je pozval množico Peterson, da se spoprimeš s svetom kljub trpljenju in narediš nekaj dobrega. »Ti se odločaš!« Tako je obrnil pesimistični pogled k odgovornosti posameznika in ljudem predlagal, naj odkrijejo v sebi plemenitost in moč, da prenesejo trpljenje, ne da bi se sami pokvarili.

Peterson je odgovarjal tudi na vprašanja občinstva, ki so se med predavanjem zbirala na posebni aplikaciji.

Recimo, kako govoriti z ljudmi, ki so prepričani o teoriji radikalne leve. Peterson je bil neposreden: z vzorom, primerom. »Ker se pogovarjaš z naborom instantnih idej, jih težko prepričaš, ker ne poslušajo. Najbolje pokažeš s svojim življenjem.«

Ljudje pogosto ne dosežejo bistva, ker si ne prizadevajo, je še dodal. Tudi psihoterapevt ne daje nasvetov, ampak jih pomaga odkriti. »Vse, kar je človeštvo doseglo v preteklosti, je v tebi, a ne bo prišlo ven, če si ne boš prizadeval. Zjutraj se pogledaš v ogledalo in si rečeš: prenašam to breme in to je začetek.«

Na vprašanje, ali bi se besedno pomeril s slovenskim filozofom Slavojem Žižkom (ta je nenadno popularnost kanadskega avtorja pripisal praznemu mestu na levi-ci), je bil takoj za, »organizirajte in pridem«. Občinstvo je navdušeno zaploskalo. Na vprašanje, zakaj je v postkomunističnih državah razširjena nostalgija za komunizmom, pa je odgovoril preprosto: »Ko nočemo sprejeti odgovornosti za novo obliko, se spraviti v red in nekaj narediti, smo pač nostalgični in si želimo blažene nevednosti iz preteklosti.« Pri tem je omenil program avtorstva samega sebe, ki ga je zagnal s svojimi študenti in pri katerem začrtaš svoje življenje v prihodnosti. »Če meriš v določeno tarčo, imaš pač več možnosti, da boš zadel.« Na vprašanje o tem, kakšna naj bi bila vloga moškega v 21. stoletju, pa je bil ekspresiven: »To je poziv k pustolovščini. Večja ko je, bolje bo. Morate se spošto-

vati! Pokončni moški se ne bodo spraševali, kaj je njihova vloga. Rešite probleme! Potrebujete razlog, smisel, da greste naprej!«

Za ljudi, žejne smisla

Kot so včeraj povedali mnogi v preddverju razstavišča, je Petersonova moč ravno v tem, da je začel diskurz, ki ga prej ni bilo. Govori o stvareh, ki so občutljive, a je o njih treba govoriti, je poudaril Uroš z Vrhniko. Sebastijana iz Kranja, ki je na vstopnico čakal kar pred vhodom v dvorano, je kanadski profesor najbolj očaral s tezo, da človek mora trpeti, da se lahko nadgradi.

Psihoterapevka Maja iz Ljubljane, ki z možem vodi center za kakovost odnosov, Petersona uporablja tudi v svojem strokovnem življenju. »Stvari, ki jih pove, imajo smisel. Vsak jih lahko interpretira po svoje, ne gre pa vedno v prvem poskusu, treba je raziskovati.« Kritike, ki letijo na Petersona, sama vidi kot strah, bojazen, ker znotraj sebe nečesa nočemo spremeniti ali sprejeti. Zdenko iz Smednika je navdušilo zadnje poglavje knjige, v katerem avtor govori o spopadanju s hčerkino boleznijo in iskanju smisla življenja; kako mora človek biti močan in najti smisel tudi, ko se mu vse sesuva. Večina sogovornikov je od predavanja pričakovala dodatno moč, na katero se bodo lahko oprli, ko jim bo težko.

Tone Rode, direktor založbe Družina, je Petersonov recept za uspeh opisal takole: »Ljudje so začutili, da se je dotaknil njihovega notranjega tkiva. Vse knjige govorijo o sreči, miru, pomirjenju, on pa o trpljenju, o resnici grešnega sveta, v katerega se je treba vpeti in razumeti svojo vlogo v njem. Govori o smislu življenja, kako iz vsakdanjika narediti nekaj pomenljivega zase in za druge.« Rode poudarja tudi, da avtor govori v jeziku, ki ga razume sodobni človek, skratka, da nagovarja ljudi, ki so žejni smisla. Založba je z avtorjem navezala stik že pred dvema letoma, zato je bil prevod v slovenščino eden prvih prevodov knjige sploh. Štirje ponatisi so mimo, peti pred vrati, nova avtorjeva knjiga sledi v letu dni.

A ker jim je sam Peterson na pogovoru vrgel žogico, naj pripravijo srečanje z Žižkom, tega seveda niso preslišali. »Če bi

dokazali, da smo sposobni na najvišji ravni debatirati o vprašanih, ki zadevajo nas vse, bi bil to velik uspeh,« je bil zadovoljen Rode. Medtem pa so stotnje bralcev s knjigo v roki čakale na Petersonov podpis in živahno debatirale o pravkar slišanim.

Kanadski klinični psiholog je med drugim spregovoril o smislu trpljenja.

Peterson ima tudi v Sloveniji navdušeno občinstvo, očitno zlasti generacijo milenijcev.

»Vse, kar je človeštvo doseglo v preteklosti, je v tebi, a ne bo prišlo ven, če si ne boš prizadeval,« je med drugim dejal Peterson.